Dosarul nr. 3-2001/2023
2-23109218-12-3-28072023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunţat public la 20.06.2024 în mun.Chişinău
Hotărârea integrală întocmită la 23.09.2024

20.06.2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Preşedintele şedinţei, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Versavia Șumilin

examinând în ședință publică, acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Mihail Luca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, cu privire anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil solicitat, încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La 28.07.2023, Mihail Luca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitînd :

- Anularea Deciziei nr.91/2023/29753 privid stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă (L.1544/93,13 (A,B,C,D) pensia lucrătorilor în instituţiile de forţă) acordare, ca fiind una ilegală;
- Anularea Deciziei nr 1745/23 din 29.06.2023, ca fiind una ilegală (răspunsul la cererea prealabilă);
- Emiterea actului administrativ individual favorabil privind includerea în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei şi indemnizaţiilor persoanelor în corpul de comandă a organelor afacerilor interne, perioada în care Luca Mihail s-a aflat la studii in Liceul Militar „Neagoe Basarab” din oraşul Buzău al Ministerului de Interne din Romania, începând cu 12.09.1992;
- Stabilirea şi calcularea sporul la salariu lui Luca Mihail conform Regulamentului cu privire la serviciul în organele afacerilor interne, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 334 din 08.07.1991, cu efectuarea recalculului la salariu şi achitarea reieşind din vechimea în muncă stabilită;
- Emiterea actului administrativ individual favorabil privind recalcularea vechimei în muncă şi recalcularea pensiei pentru vechime în muncă şi efectuarea plăţilor prin includerea în calculul pensiei a plăţilor (premie unică, spor lunar, premiul anual) stabilite lui Luca Mihail, prin includerea în calculul pensiei a plăţilor de care a beneficiat reclamantul şi care au fost achitate, pentru munca depusă pe perioada 03.2022 - 02.2023;
- Compensarea despăgubirilor morale în mărime de 10 000 (zece mii) lei;
- Încasarea cheltuielilor de judecată : asistenta-juridică, precum si alte cheltuieli care vor fi suportate în acest proces, cuantumul cărora vor fi concretizate pe parcursul examinării cauzei.

În susținerea acțiunii înaintate s-a invocat că : În baza Ordinului MAI nr. 28ef. din 17.03.2023 a fost încetat raportul de serviciu în cadrul MAI, din funcţia : *****, în temeiul cererii subsemnatului, în baza prevederilor art. 38 alin. (1) lit. a) şi c) a Legii nr. 288/2016 : a) prin demisie şi c) după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, cu excepţiile stabilite de prezenta lege.

La 07.04.2023 a fost emisă Decizia privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă (L.1544/93. 13 (A, B, C, D) pensia lucrătorilor în instituțiile de forță) mărimea pensiei de 8 383.63 lei.

Respectiv a luat cunoştinţă cu actul administrativ sus menţionat la data de 25.05.2023 cu care nu poate fi de acord cu Decizia din 07.04.2023 reieşind din faptul că în calculul pensiei nu s-au luat în calcul :

studiile în cadrul organelor afacerilor interne, şi anume perioada în care Luca Mihail s-a aflat la studii în Liceul Militar „Neagoe Basarab" din oraşul Buzău al Ministerului de Interne din România, începând cu 12.09.1992 cît şi toate achitările pe parcursul anului (spor lunar, premiul anual, premie unică), în special fiind vorba despre plăţile indicate la poziţia 6, 10, 11 din Certificatul nr.252 din 24.03.2023 privind plata soldei lunare şi ajutorului material pentru calcularea pensiei.

Conform prevederilor lit. e) pct.7 Hotărîrea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, şi sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie" în care se statuează că „la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei peutru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi a sistemului penitenciar se ia în considerare durata serviciului în Forţele Armate. organele securităţii de stat şi afacerilor interne şi a sistemului penitenciar ale fostei U.R.S.S., precum şi ale altor state, dacă persoana angajată a fost transferată în organele afacerilor interne".

Reţine că Legea nr. 416-XII din 18.12.1990 „Cu privire la poliţie" (abrogată la 05.03.2013) fiind lege specială raportului juridic în cauză, şi în raport cu legislaţia muncii anume prevederile legii speciale urmau a li aplicate.

Potrivit Codului muncii din 25.05.1973 abrogat la 28.03.03, erau stipulate cazurile excepţionale de angajare în cîmpul muncii a persoanelor care au împlinit vîrsta de 15 ani.

În contextul dat, ţine să menţioneze că în ceea ce ţine de angajare, transferare şi concediere din politie, legiuitorul conform art. 20 al Legii nr. 416-XII din 18.12.1990 „Cu privire la poliţie" face trimiteri directe la Codul Mucii şi anume : „Angajarea, transferarea şi concedierea din poliţie se efectuează în conformitate *cu prezenta lege. Codul muncii* şi alte acte legislative se aplică în măsura în care nu contravin prezentei legi".

În continuarea ideii propuse, menţionează şi prevederile Codului muncii din 25.05.1973 avînd efecte juridice în acea perioadă de timp, dar abrogat la data de 28.03.03 (în continuare Codul muncii) unde conform alin. 2 art. 181, sunt indicate cazurile excepţionale : „Vîrsta, de la care se admite angajarea la lucru în cazuri excepţionale, de comun acord cu comitetul sindical al întreprinderii, *instituţiei, organizaţiei,* pot fi angajate la lucru persoane, *care au împlinit vîrsta de cinesprezece ani".'*

Şi nu în ultimul rînd, măcar că ambele acte normative indicate mai sus sunt legi organice, după sfera de reglementare Codul Muncii ar avea întîetate avînd în vedere sfera mai largă de aplicare, mai mult ca atît art. 53 al Legii nr.780 din 28.12.2001 „privind actele legislative" stabileşte următoarele condiţii obligatorii în care este stipulat că : „Codul trebuie să întrunească următoarele trăsături calitative : a) precizia; b) claritatea; c) logica; d) integralitatea; e) caracterul practic". Deci conform condiţiilor indicate în speţa propusă, conchide, că nu pot fi aplicate doar prevederile legii speciale, deoarece însăşi legea

specială. (Legea cu privire la poliţie) în art. 20 enumerînd aşa elemente specifice ca : angajarea, transferarea şi concedierea din poliţie, face trimitere la Codul muncii în ceea ce ţine de mecanismul de implementare în practică a elementelor sus menţionate. Deoarece în speţa dată se propune spre discuţie „detaşarea" (transferarea), devine evident faptul că prioritate îi revine Codului muncii, care la rîndul său este un act normativ precis, clar, logic, integral şi deţine un caracter practic, avînd o sferă mai largă de aplicare. Ceea ce permite să acordăm prioritate, în caz de detaşare (transfer) alin 2. art. 181 Codului muncii.

Astfel, lit. e) pct.7 al Hotărîrea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, şi sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Naţional Anlicorupţie" statuează că „la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi a sistemului penitenciar se ia în considerare durata serviciului în Forţele Armate, organele securităţii de stat şi afacerilor interne şi a sistemului penitenciar ale fostei U.R.S.S.. precum şi ale altor state, dacă persoana angajată a fost transferată în organele afacerilor interne".

Luca Mihail Aurel a fost detaşat la studii, rămînînd colaborator al OAI al R. Moldova din 12.09.1992, respectiv pentru calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă se ia în consideraţie durata serviciului şi în organele afacerilor interne din momentul cînd a fost admis la studii, deoarece conform legii cu privire la poliţie în stagiu de muncă în cadrul MAI R. Moldova se include şi perioada de studii în instituţiile de învăţămînt de specialitate ale Ministerului Afacerilor Interne, cu certitudine se poate de spus că la serviciul în cadrul OAI a R. Moldova. LUCA Mihai Aurel a fost încadrat la 12.09.1992, deci norma sus menţionată arc acţiune directă asupra obiectului litigiului, mai mult ţinînd cont şi de trimiterea directă care legiuitorul o face la Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, care la rîndul său are efecte juridice directe în ceea ce ţine de conţinutul speţei propuse.

La 02 septembrie 1992 în baza Ordinului MAI 385 întru asigurarea colaborării internaţionale între Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova şi Ministerul de Interne al României, în domeniul pregătirii cadrelor de jurişti pentru organele şi subdiviziunile afacerilor interne a R. Moldova în instituţiile de învăţămînt de specialitate, Luca Mihai Aurel a fost *detaşat* la studii în Liceul Militar, iar după absolvirea liceului în luna iulie a anului 1996, a fost admis pentru continuarea studiilor la Academia de poliţie „Ştefan ccl Mare" din or. Chişinău. Republica Moldova.

Atît Legea nr. 416-XII din 18.12.1990 „Cu privire la poliţie" (abrogată la 05.03.2013) cît şi Legea nr. 26 din 12 mai 1994 privind organizarea şi funcţionarea Poliţiei Române (abrogată 2002) presupun ca o condiţie obligatorie de încadrare în cadrul Organelor Afacerilor Interne este deţinerea cetăţeniei statului în care persoana activează în calitate de poliţist.

Prin „Detaşare" se înţelege modificarea temporară a raporturilor dc serviciu şi se dispune de către conducătorul autorităţii publice, la solicitarea autorităţii publice în interesul căreia se efectuează detaşarea

Ceea ce, de fapt presupune că peste o perioadă de timp, în dependenţă de condiţiile la care au convenit părţile, persoana detaşată să se reîntoarcă la poziţia iniţială.

Astfel lui Luca Mihai Aurel - cetăţean al R. Moldova, colaborator al Organelor Afacerilor Interne al R. Moldova, în baza Ordinului 385 i-au fost modificate temporar raporturile de serviciu, prin detaşare temporară la studii în Liceul militar „Neagoe Basarab" (or. Buzău) al Ministerului Afacerilor Interne al României, după care a urmat studiile (superioare) mai departe în Republica Moldova, deci revenind în

sistemul OAI al R. Moldova, care la rîndul său se obliga a-l asigura cu loc de muncă conform condiţiilor nr. 416-XII din 18.12.1990 „Cu privire la poliţie” a R. Moldova.

Mai mult ca atît, Protocolul între MAI RM şi MAI România serveşte drept temei juridic la nivel internaţional, totodată în continurea ideii, menţionează şi conţinutul Ordinului 385 din 02 septembrie 1992 şi anume : В соответствии с договоренностью между Министерством внутренних дел Республики Молдова и Румынии ... ПРИКАЗЫВАЮ”.

Astfel nu rămîne fără atenţie şi argumentare juridică faptul că, în perioada anilor 90 existau un şir de tratate internaţionale între Republica Moldova şi România, ca de exemplu : *înţelegerea de colaborare şi ajutor reciproc între Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Sovietice Socialiste Moldova şi Ministerul Afacerilor Interne al României (în continuare - înţelegere),* semnată la Bucureşti la 27.09.1990 pe un termen : nelimitat, în care art. 1 prevede că „Părţile contractante vor acorda o atenţie deosebită dezvoltării continue a colaborării dintre organele de interne ale R.S.S. Moldova şi României urmînd adaptarea structurilor, principiilor formelor şi metodelor de acţiune ale acestora la noile condiţii sociale, politice şi economice în cele două ţări” ca în continuarea ideii art. 2 al aceluiaşi act să ne menţioneze faptul că „Părţile contractante vor încuraja înfiinţarea unor comisii comune de lucru care să faciliteze realizarea unor eficiente schimburi de experienţă şi informaţii în domeniile prevenirii şi combaterii infracţionalităţii, menţinerii şi restabilirii ordinei publice, asigurarea securităţii circulaţiei rutiere, ... evidenţa populaţiei, *formării şi perfecţionării cadrelor,* precum şi în domeniul înregistrării speciale”, ca în alin. 3 art. 3 să fie definitiv determinat realizarea schimbului de experienţă şi informaţii şi anume : „*schimburi permanente de reprezentanţi,* specialişti de înaltă calificare, cercetători ştiinţifici şi lucrători în domeniile de interes reciproc”.

Ca mai tîrziu în baza art. 9 a înţelegerii sus indicate, tot la Bucureşti la data de 23.05.1997 să fie semnat *Protocolul între Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova şi Ministerul de Interne al României privind colaborarea şi ajutorul reciproc în domeniul pregătirii cadrelor (în continuare - Protocol)* intrat în vigoare din aceeaşi zi pe un termen nedeterminat. Astfel, în art. VIII al Protocolului sus menţionat este menţionat că „începînd cu anul 1993 Ministerul de Interne al României va primi şi pregăti :

- la Academia de poliţie „Alexandru loan Cuza”, cîte 20 elevi absolvenţi de liceu;
- la Şcoala militară de subofiţeri de poliţie „Vasile Lăscar” şi la şcoala militară de subofiţeri de poliţie „Slatina”, cîte 20 absolvenţi anual;
- Liceele militare ale Ministerului de Interne „Neagoc Basarab” şi „Constantin Brîncuşi”, vor fi pregătiţi cîte 20 elevi din Republica Moldova, anual”.

Ca la nivel naţional Legea nr. 416-XII din 18.12.1990 „Cu privire la poliţie” (abrogată la 05.03.2013) în atr. 28 Pregătirea colaboratorilor politiei, să oglindească condiţiile Protocolului şi Înţelegerii internaţionale, şi anume „Pregătirea, reciclarea şi ridicarea nivelului profesional al colaboratorilor poliţiei se poate face şi pe bază de contract în instituţiile de învăţămînt ale altor state”.

Deci acel suport juridic internaţional care la rîndul său, lărgeşte sfera de acţiune atît în timp cît şi în spaţiu, respectiv permite *detaşarea (transferarea)* nu numai în cadrul *MAI R.Moldova,* dar şi în cadrul *Ministerului de Interne al României.*

Astfel lui Luca Mihail Aurel cetăţean al R. Moldova, colaborator al Organelor Afacerilor Interne al R. Moldova, în baza Ordinului 385 i-au fost modificate temporar raporturile de serviciu, prin detaşare temporară la studii în Liceul militar „Neagoe Basarab” (or. Buzău) al Ministerului Afacerilor Interne al României, după care a urmat studiile (superioare) în cadrul Academiei de Poliție „Ştefan cel Mare” şi după finalizarea cărora urma să fie asigurat cu loc de muncă conform condițiilor nr. 416-XII din

18.12.1990 „Cu privire la politie” a R.Moldova.

Totodată, reieşind din prevederile legale al art. 18 al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul-de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544-XII din 23.06.1993, şi potrivit pct. 63 (prim) al-Hotărîrii Guvernului nr. 334 din 08.07.1991 nominalizată nai sus, calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei constituie o perioadă diferită de la calcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea sporului la salariu. Consideră corect şi just că calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei se efectuează în conformitate art. *18 al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544-XII din 23.06.1993,* conform căreia „la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul, b) timpul de studii în instituţii de învăţământ superior civil, dar nu mai mult de cinci ani, calculîndu-se 6 luni de serviciu pentru un an de studii -persoanelor din corpul de ofiţeri militari şi din corpul de comandă (cu excepţia corpului de ofiţeri inferiori) al organelor afacerilor interne”.

Astfel, în conformitate cu lit. d) *pct.63[1] al Regulamentului cu privire la serviciul în organele afacerilor interne aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.334 din 08.07.1991”* la calcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea sporului la salariu pentru vechimea în muncă se includ în corespundere cu vechimea calendaristică şi perioadele de studii în instituţiile de învăţământ militar (special)”.

Astfel, reieşind din prevederile actelor nominalizate, devine evident faptul că „*calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei”* constituie o aceeaşi perioadă ca şi *„calcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea sporului la salariu”*, doar că într-un act normativ se vorbeşte despre mecanismul stabilirii pensiei şi în alt act normative sus indicat de stabilirea suportului la salariu, în deosebi a menţiona că în ambele acte normative este inclusă şi perioada de studii în instituţii de învăţământ cu o singură deosebire - superior şi militar.

Totodată, menţionează că în perioada studiilor la liceul militar se afla la regim de cazarmă, avînd drepturi şi îndatorii specifice prevăzute de regulamentele militare şi că careva probe în acest sens nu există. Din momentul în care este anexat la materialele dosarului răspunsul Ministerului de Interne România şi anume secţia resurse umane din 12.12.2012 nr. 4711164 unde alb pe negru este indicat *că Luca Mihai Aurel în perioada studiilor la liceul militar se afla la regim de cazarmă, avînd drepturi şi îndatorii specifice prevăzute de regulamentele militare* şi suplimentar în acelaşi document oficial, care este prezentat în calitate de probă, se menţionează, de asemenea că *erau executate în timpul studiilor servicii de zi pe unitate prevăzute de regulamentele interne ale unităţii respective.*

În contextul dat, atenţionează supra răspunsul Ministerului de Interne România şi anume secţia resurse umane din 12.12.2012 nr. 4711164 unde este indicat că Luca Mihai Aurel în perioada studiilor la liceul militar se afla la regim de cazarmă, avînd drepturi şi îndatoriri specifice prevăzute de regulamentele militare, de asemenea că erau executate în timpul studiilor servicii de zi pe unitate prevăzute de regulamentele interne ale unităţii respective.

În continuarea ideii pretinse, atenţionează supra a art.27 a alin. (3) din Legea cu privire la pregătirea cetăţenilor pentru apărarea Patriei, conform căreia se consideră încadraţi în serviciul militar şi încheie contractul de îndeplinire a serviciului militar, tinerii înmatriculaţi în instituţiile de învăţământ militar,-cu excepţia celor din liceele militare. Înmatricularea în Liceul Militar se efectua în baza de 9 clase, iar instruirea se desfăşură în două etape : I etapă - cursul 1-3 clasele liceale, 11 etapă - cursul 4-5 instruirea pe specialităţi.

În ceea ce priveşte actul normativ sus nominalizat, în mod obligatoriu, atrage atenţia asupra art. 1 al

actului normativ sus indicat în care este indicat „obiectul reglementării şi sfera de aplicare, şi anume stabileşte formele, condiţiile şi modul de pregătire a cetăţenilor Republicii Moldova pentru apărarea Patriei, iar acţiunea legi se extinde asupra recruţilor, militarilor care îndeplinesc serviciul militar în cadrul Forţelor Armate şi a rezerviştilor luaţi în evidenţa militară", în paralel, pentru efectuarea comparaţiei juridice propune spre discuţie art I. Legea nr. 416-XII din 18.12.1990 „Cu privire la poliţie"(abrogată), unde este indicat că „poliţia Republicii Moldova este un organ armat de drept al autorităţilor publice, aflat în componenţa Ministerului Afacerilor Interne, chemat să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viaţa, sănătatea şi libertăţile cetăţenilor, interesele societăţii şi ale statului de atentate criminale şi de alte atacuri nelegitime". Deci este evident faptul, că relaţiile sociale reglementate de fiecare Lege în parte au o diferită sferă de reglementare sau după cum este evident din textul Legilor, diferite obiecte de acţiune, iar din punct de vedere a aplicării Legilor sus indicate, este de competenţa a diferitor organe ale administraţiei publice centrale şi anume Ministerul Apărării si al Ministerului Afacerilor Interne, chiar reflectînt condiţiile legilor sus nominalizate prin prisma condiţiilor din certificatul nr. 4713192 din 19.12.2012. eliberat de către directorul general al Direcţiei generale management resurse umane a Ministerului Administraţiei şi Internelor a României. Liceul militar „Neagoe Basarab", în care este indicat că, Liceul militar „Neagoe Basarab" Buzău din cadrul Ministerului Administraţiei şi Internelor reprezintă o instituţie de învăţămînt cu profil militar, iar elevii înmatriculaţi la această unitate de învăţămînt au fost încazarmaţi, avînd drepturile şi îndatoririle specifice prevăzute de regulamentele militare", astfel Liceul măcar că are profil militar, de-jure este o instituţie în cadrul Ministerului Afacerilor Interne a României, mai mult ca atît detaşarea la studii a fost în baza Ordinului 385 al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în cadrul Ministerului Afacerilor Interne a României.

Important este că în cadrul Liceului Militar „Neagoe Basarab", Luca MihaiI a fost avansat în grad militar pînă la gradul sergent - major (agent principal) iar în cadrul Academiei MAI „Ştefan cel Mare" este avansat la gradul de plutonier (agent-şef adjunct) prin Ord. Aacdemie nr 293 din 17.12.1997 astfel recunoscând gradele militare acordate în Liceul Militar „Neagoe Basarb" în concluzie, menţionează că Legea cu privire la pregătirea cetăţenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245 din 18.07.2002 are o altă sferă de acţiune decît a produce efecte juridice în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, deci nu poate fi folosită.

Nu în ultimul rînd ţine să menţioneze că la etapa actuală în sistemul de justiţie a Republicii Moldova există o practică judiciară în ceea ce ţine de speţa propusă, şi anume :

Hotărîrea Curţii de Apel Chişinău, instanţa de contencios administrativ din 04.10.2012 Cernăuţanu Viorel către Ministerul Afacerilor Interne privind calcularea pensiei, în care Ministerul Afacerilor Interne al RM este obligai să includă şi să calculeze vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei pe linia MAI în perioada de aflare la studii în baza Ordinului MAI 303 din 28 decembrie 1998 la Liceul militar „Neagoe Basarab" din Buzău, România şi MAI RM este obligat să stabilească, să calculeze- sporul la salariu în conformitate lit. d) pct.63^1 al Regulamentului cu privire la serviciul în organele afacerilor interne aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.334 din 08.07.1991 cu efectuarea recalculului la salariu reieşind din vechimea de muncă stabilită.

Şi încheierii Curţii Supreme de Justiţie din 29.01.2014. Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie privind admisibilitatea recursului declarat de MAI al RM împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 19.09.2013, în care se consideră inadmisibil recursul declarat de MAI RM împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 19 septembrie 2013, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Ambroci Gheorghe împotriva MAI RM prin contestarea actului administrativ, recunoaşterea dreptului pretins.

Şi încheierii Curţii Supreme de Justiţie din 09.07.2014 privind admisibilitatea recursului declarat de Tomşa Iurie împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea de include în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei şi indemnizaţiilor şi obligarea de a stabili şi calcula sporul la salariu, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care : Se admite cererea de chemare în judecată declarată de Tomşa lurie împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova prin care se obligă Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova să includă în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei şi indemnizaţiilor persoanelor din corpul de comandă a organelor afacerilor interne, perioada în care Tomşa Iurie s-a aflat la studii în Liceul Militar „Neagoe Basarab" din oraşul Buzău al Ministerului de Interne din România, începând cu 15.09.1997 pînă la 01.06.2001.

Încheierii Curţii Supreme de Justiţie din 13.08.2014 privind recursul declarat de Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova vs Aleinov Alexandr, în care se menţine decizia Curţii de Apel Chişinău din 12 martie 2014 cu emiterea noii hotărîri. prin care acţiunea a fost admisă, prin care se obligă Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova să includă în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei şi indemnizaţiilor persoanelor din corpul de comandă a organelor afacerilor interne, perioada în care Alcinov Alexandr s-a aflat la studii în liceul Militar „Neagoc Basarab" din oraşul Buzău al Ministerului de Interne din România.

Încheierii Curţii Supreme de Justiţie din 04.09.2014 privind recursul declarat de Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova vs Budan Ion, în care a fost respins apelul declarat de MAI RM şi menţinută hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chişinău din 19 noiembrie 2013 prin care acţiunea a fost admisă integral, prin care se obligă Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova să includă în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei şi indemnizaţiilor persoanelor din corpul de comandă a organelor afacerilor interne, perioada în care Budan Ion s-a aflat la studii în liceul Militar „Neagoe Basarab" din oraşul Buzău al Ministerului de Interne din România.

Decizia Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit a Curţii Supreme de Justiţie, a admis recursul declarat de Ghimpu Andrei din 23 aprilie 2014, prin care se obligă Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova să includă în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei şi indemnizaţiilor persoanelor din corpul de comandă a organelor afacerilor interne, perioada în care Ghimpu Andrei aflat la studii în Liceul Militar „Neagoe Basarab" din oraşul Buzău al Ministerului de Interne din România.

Reieşind din practică judiciară, în ceea ce ţine de speţa propusă, este vădit faptul că autorităţile publice aplică Standarte duble şi discriminatorii în situaţii similare. Or. potrivit jurisprudenţei Curţii Europene a drepturilor Omului (Cauza Beian vs România) desfăşurarea unei jurisprudenţe contrare pe cazuri similare constituie de la sine încălcarea principiului siguranţei publice şi încălcarea art.6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În al doilea capăt de cerere, în ceea ce ţine de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă şi efectuarea plăţilor prin includerea în calculul pensiei a plăţilor (premie unică, spor lunar, premiul anual), în special fiind vorba despre plăţile indicate la poziţia 6,10,11 stabilite lui Luca Mihail, prin includerea în calculul pensiei a plăţilor de care a beneficiat reclamantul şi care au fost achitate, pentru munca depusă pe perioada (martie) 03.2022 - (februarie) 02.2022.

Invocînd prevederile art. 2 alin.(2), 3, 6, 10 alin.(1), 11, 16, 21, 22, 30, 165, 206 Cod Administrativ; art. 20 alin.(2) al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI; art. 1, 7, 8 alin.(1), (2), 10, 40 alin.(1), (2) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998; art. 1 alin.(1), 13, 14, 44, 48, 50 alin.(1) lit.b) al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din

corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993; art.128 alin.(1), 130 Codul Muncii; pct.1, 3 alin.(1) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, menționează următoarele :

La stabilirea pensiei în mărime de 8383,63 lei prin Decizia din 07.04.2023 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă (L 1544/93.13 (A,B.C.D)) pensia lucrătorilor în instituţiile de forţă) recalculare în privinţa lui Luca Mihail Aurel, (adusă la cunoştinţă la date de 25.05.2023), autoritatea publică (CNAS nu a luat în calculul pensiei următoarele sumele băneşti obţinute conform Certificatului nr.252 din 24.03.2023 pe perioada martie 2022 - februarie 2023, şi anume : rubrica „premiul unic" în sumă de 7 185 lei; rubrica „premiul anual" în sumă de 17 325 lei; rubrica „spor lunar" în sumă de 2 600 lei.

Reieşind din cele expuse, sumă totală pe perioada de 12 luni din care urma să fie calculată pensia pentru vechimea în muncă (premie unică, spor lunar, premiul anual) în special fiind vorba despre plăţile indicate la poziţia 6.10,11.

Prin răspunsul eliberat de către CNAS, solicitările reclamantului nu s-au soldat cu succes, astfel cererea fiind respinsă ca fiind neîntemeiată. Prin răspunsul din 29.06.2022 nr.1745/23 eliberat de către CNAS, solicitările reclamantului nu s-au soldat cu succes, astfel cererea prealabilă fiind respinsă ca fiind neîntemeiată, motiv pentru care reclamantul inainteaza și pretenţii de ordin moral.

Răspunsul din 29.06.2023 nr.1745/23 eliberat de către CNAS la cererea prealabilă, de către reclamant a fost recepţionată prin intermediul email la data de 29.06.2023.

Consideră necesar a acorda cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 lei, care urmează a fi încasată din contul pîrîtului, care va avea ca efect compensatoriu pentru reclamant şi nu vine în contradicţie cu prevederile art.41 CEDO, din care rezultă că suma pretinsă nu trebuie să fie exorbitantă şi să nu tindă la o îmbogăţire fără just temei. Consecinţele comportamentului si acţiunilor intenţionate a pîrîtului și a celor ce i s-a întîmplat l-au marcat psihologic, l-au marcat profund pentru tot restul vieţii, din care cauza a pierdut încrederea fata de stat, organele statului, cetăţeni, este nevoit sa apeleze la instanţa de judecata, avocat.

În acest scop, pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogăţire fără just temei, astfel, în prezenta acţiune, este necesar să fie luate în considerare suferinţele morale, care au fost cauzate prin acţiunile pîrîtului, precum şi toate consecinţele acesteia. Mai mult ca atît, pe aceiaşi cale de considerente, se enunţa prevederile art.2036, 2037 C.C.

Pârâtul – Casa Națională de Asigurări Sociale, a expediat la 19.01.2024 în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) referință, în temeiul căreia a solicitat : a respinge integral acțiunea reclamantului către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca fiind neîntemeiată (f.d.60-67).

În ședința de judecată de examinare şi soluţionare în fond a acţiunii, r/reclamantului Mihail Luca - avocatul Culeac-Reul Natalia, a susținut acțiunea înaintată, solicitînd admiterea cererii de chemare în judecată, în maniera formulată.

Reprezentantul pârâtului Casa Națională de Asigurări Sociale, în ședința de judecată nu s-a prezentat, instanța însă în temeiul art.218 lit. d) Cod Administrativ, a dispus soluționarea acțiunii în lipsă.

Audiind explicațiile R/reclamantului, analizând piesele dosarului prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă în coraport cu normele legale incidente speței, instanța de judecată concluzionează că acțiunea dedusă judecății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Conform art. 2 alin. (2) Cod Administrativ, anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă

privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.

Conform art. 10 Cod Administrativ, (1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 17 Cod Administrativ, Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod Administrativ, Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 93 Cod Administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 189 Cod Administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 219 Cod Administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Materialele dosarului administrativ denotă că, la 27.03.2023 reclamantul Mihail Luca a depus la CTAS sect. Centru, cererea de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă în baza Legii nr. 1544/1993 (f.d.18, dos.administrativ), la respectiva cerere fiind anexat : Extrasul din ordin nr. 28 ef. din 17.03.2023 prin care se adevereşte că începând cu 25.03.2023 a încetat raportul de serviciu din motivul acumulării vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie; Certificatul nr. A/19 din 27.03.2023 cu privire la vechimea în muncă atinsă de 26 ani 08 luni 06 zile; certificatul privind plata soldei lunare şi a ajutorului material pentru calcularea pensiei cu nr. 252 din 24.03.2023.

Prin Decizia CTAS sect. Centru nr. 91/2023/29753 din 07.04.2023 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, a fost determinată pensia reclamantului în proporţie de 53% din soldă pentru o vechime în muncă realizată de 26 ani 08 luni 06 zile (f.d.17, dos.administrativ).

Nefiind de acord cu Decizia CTAS sect. Centru nr. 91/2023/29753 din 07.04.2023, Mihail Luca s-a adresat cu cerere prealabilă către CNAS (f.d.1-8, dos.administrativ), prin care a solicitat :

- Emiterea actului administrativ individual favorabil privind includerea în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei şi indemnizaţiilor persoanelor în corpul de comandă a organelor afacerilor interne, perioada în care Luca Mihail s-a aflat la studii in Liceul Militar „Neagoe Basarab” din oraşul Buzău al Ministerului de Interne din Romania, începând cu 12.09.1992;

- Stabilirea şi calcularea sporul la salariu lui Luca Mihail conform Regulamentului cu privire la serviciul în organele afacerilor interne, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 334 din 08.07.1991, cu efectuarea recalculului la salariu şi achitarea reieşind din vechimea în muncă stabilită;

- Emiterea actului administrativ individual favorabil privind recalcularea vechimei în muncă şi recalcularea pensiei pentru vechime în muncă şi efectuarea plăţilor prin includerea în calculul pensiei a plăţilor (premie unică, spor lunar, premiul anual) stabilite lui Luca Mihail, prin includerea în calculul

pensiei a plăţilor de care a beneficiat reclamantul şi care au fost achitate, pentru munca depusă pe perioada 03.2022 - 02.2023;

- Compensarea despăgubirilor morale în mărime de 10 000 (zece mii) lei.

Prin Decizia CNAS exprimată prin scrisoarea nr.1754/23 din 29.06.2023, adoptată în procedura prealabilă, cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 14-15, dos.administrativ).

Dat fiind disonanța dintre poziția reclamantului și cea exprimată de autoritatea publică pîrîtă, primul la 28.07.2023 s-a adresat cu prezenta acţiune în instanţa de judecată în vederea soluționării litigiului iscat.

Inițial instanța consideră necesar a reține prevederile art. 1 al Legii nr.544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelordin corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, care are următorul conținut : Prezenta lege stabileşte condiţiile de asigurare cu pensii a cetăţenilor Republicii Moldova : militari ai Forţelor Armate, colaboratori ai Serviciului de Protecţie şi Pază de Stat, ofiţeri de informaţii şi securitate, persoane din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, persoane din efectivul de comandă suprem şi colaboratori care îndeplinesc serviciul special prin contract în cadrul Centrului Naţional Anticorupţie, funcţionari publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, pensionari din rîndul militarilor forţelor armate, al organelor securităţii statului, al persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, al persoanelor care au îndeplinit serviciul militar sau special prin contract în cadrul organelor similare anterioare celor nominalizate, inclusiv ale fostei U.R.S.S., şi familiile acestora.

Articolul 18. Calcularea vechimii în muncă.

La calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care statisfac servicu prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul:

a) serviciul militar activ, serviciul în organele afacerilor interne în funcţiile corpului de comandă şi în trupe, serviciul în cadrul sistemului penitenciar şi/sau sistemului administraţiei penitenciare, serviciul în detaşamentele şi formaţiunile de partizani; timpul lucrat în ministere şi departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu încadrare în serviciu militar activ sau în organele afacerilor interne; timpul aflării în prizonierat, dacă acesta nu a fost benevol şi dacă militarul nu a săvîrşit în prizonierat infracţiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest şi ispăşirii de pedeapsă al militarilor, al persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi al funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, deferiţi fără temei justiţiei sau supuşi represiunilor nedrepte şi reabilitaţi ulterior; timpul lucrat în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare şi în Serviciul Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale;

b) timpul de studii în instituţii de învăţămînt superior civil, dar nu mai mult de cinci ani, calculîndu-se 6 luni de serviciu pentru un an de studii - persoanelor din corpul de ofiţeri militari şi din corpul de comandă (cu excepţia corpului de ofiţeri inferiori) al organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare;

c) timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosibite - în condiţiile avantajoase respective inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi;

d) serviciul în forţele armate, în organele securităţii de stat şi în organele afacerilor interne ale fostei U.R.S.S. şi ale altor state, dacă militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare

au fost transferaţi, în modul stabilit, în Forţele Armate, în organele securităţii statului şi în organele afacerilor interne ale Republicii Moldova;

e) 2 ani de vechime în muncă în ramurile civile înrudită cu specialitatea lor militară pentru un an de serviciu, dar nu mai mult de 10 ani de serviciu - persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare;

f) alte perioade de activitate prevăzute de legislaţie.

Prevederile ce vizează aplicarea înlesnirilor la calcularea vechimii în muncă, pentru stabilirea pensiei militarilor şi funcţionarilor publici cu statut special, sunt prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare.

Astfel, în calculul vechimii în serviciu în baza normelor citate supra se include : *serviciul militar activ,* serviciul în organele afacerilor interne în funcţiile corpului de comandă şi în trupe, serviciul în cadrul sistemului penitenciar şi/sau sistemului administraţiei penitenciare, serviciul în detaşamentele şi formaţiunile de partizani; timpul lucrat în ministere şi departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu încadrare în serviciu militar activ sau în organele afacerilor interne; timpul aflării în prizonierat, dacă acesta nu a fost benevol şi dacă militarul nu a săvârşit în prizonierat infracţiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest şi ispăşirii de pedeapsă al militarilor, al persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi al funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, deferiţi fără temei justiţiei sau supuşi represiunilor nedrepte şi reabilitaţi ulterior; timpul lucrat în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare şi în Serviciul Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale; timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosebite - în condiţiile avantajoase respective inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie până la intrarea în vigoare a prezentei legi; serviciul în forţele armate, în organele securităţii de stat şi în organele afacerilor interne ale fostei U.R.S.S. şi ale altor state, dacă militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare au fost transferaţi, în modul stabilit, în Forţele Armate, în organele securităţii statului şi în organele afacerilor interne ale Republicii Moldova, alte perioade de activitate.

Instanța reține că, conform art. 15 din Legea despre obligațiunea militară și serviciul militar al cetățenilor Republicii Moldova, nr. 968 din 17 martie 1992 (în vigoare până la 10 octombrie 2002), cetăţenii Republicii Moldova de sex masculin care au împlinit 18 ani urmează să fie încorporaţi în serviciul militar în termen sau pentru pregătire militară obligatorie. Cetăţenii care, după starea sănătăţii, sânt apţi pentru serviciul militar în timp de pace şi în timp de război se încorporează în serviciul militar în termen. Cetăţenii care, după starea sănătăţii, sânt apţi pentru serviciu militar în timp de război se recrutează la pregătire militară obligatorie. Cetăţenii care, după starea sănătăţii, sânt apţi pentru serviciu militar în timp de pace şi în timp de război, dar care refuză să satisfacă serviciul militar din convingeri religioase şi pacifiste, sînt obligaţi să facă serviciul de alternativă. Cetăţenii care au absolvit instituţii de învăţămînt superior se încorporează pentru pregătire militară obligatorie. Încorporarea în serviciul militar în termen (pregătire militară obligatorie) se efectuează în baza decretului Preşedintelui Republicii Moldova de către organele locale de conducere militară. Încorporarea se face de două ori pe an: în mai-

iunie şi în noiembrie-decembrie. Termenele precise de prezentare a cetăţenilor în organele locale de conducere militară se stabilesc prin ordinul conducătorilor lor.

Când se emite decretul Preşedintelui Republicii Moldova cu privire la încorporare, cetăţenii care au vârsta de încorporare şi au părăsit temporar domiciliul permanent, plecând în alte localităţi, unde nu au trecut în evidenţă militară, sânt obligaţi să se prezinte în organul local de conducere militară de la domiciliul permanent.

Persoanele care se eschivează de la îndeplinirea obligaţiilor privind încorporarea sânt trase la răspundere în conformitate cu legislaţia. Organele de autoadministrare locală, conducătorii instituţiilor de învăţământ, factorii de decizie de la întreprinderi, instituţii şi organizaţii sânt obligaţi ca atunci când se declară încorporarea, să contribuie la prezentarea recruţilor în organele locale de conducere militară.

Art. 35 Legea despre obligațiunea militară și serviciul militar al cetățenilor Republicii Moldova, nr. 968 din 17 martie 1992 (în vigoare până la 10 octombrie 2002), în Forţele Armate se stabilesc următoarele limite de vârstă pentru serviciul militar prin contract: de încorporare: - pentru efectivul de soldaţi 27 de ani, - pentru sergenţi 30 de ani, - pentru ofiţeri 30 de ani; de aflare: - pentru efectivul de soldaţi 30 de ani, - pentru sergenţi 45 de ani, - pentru ofiţerii inferiori 45 de ani, - pentru ofiţerii superiori 50 de ani, - pentru ofiţerii supremi 55 de ani. Pentru ofiţerii supremi în gradul de general de corp limită de vârstă de aflare în serviciu militar se stabileşte de Parlament. La atingerea limitei de vârstă de aflare în serviciul militar prin contract militarii urmează să fie trecuţi în rezerva Forţelor Armate ori în retragere în modul stabilit. La dorinţa militarului, Ministrul apărării are dreptul să-i prelungească termenul de serviciu în Forţele Armate până la cinci ani după atingerea limitei de vârstă de aflare în serviciul militar prin contract. Începutul aflării militarului în serviciul militar prin contract se consideră ziua semnării contractului de angajare benevolă, iar sfârşitul se consideră ziua în care militarul, conform ordinului comandantului unităţii militare, este exclus din lista efectivului unităţii în legătură cu trecerea lui în rezerva Forţelor Armate.

În accepțiunea pct. 6 alin. (3) al Regulamentului cu privire la îndeplinirea serviciului militar de către corpul soldaţilor, sergenţilor şi ofiţerilor Forţelor Armate, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.925 din 21.12.1994 (în vigoare până la 01 septembrie 2006), în serviciul militar prin contract în corpul soldaţilor, sergenţilor şi ofiţerilor Forţelor Armate ale Republicii Moldova pot fi angajaţi cetăţenii Republicii Moldova, apţi pentru îndeplinirea serviciului militar, care au studii gimnaziale, medii, medii speciale sau superioare şi care s-au manifestat pozitiv la serviciile anterioare, locul de studii ori domiciliu, din rândul: soldaţilor, sergenţilor şi ofiţerilor în rezervă; militarilor în termen după şase luni de serviciu militar; tinerilor ce au atins vârsta de 18 ani. Persoanele cu studii gimnaziale, angajate în serviciul militar prin contract, care şi-au satisfăcut serviciul militar în termen, urmează să-şi prelungească studiile, în mod obligatoriu, în şcolile de seară pentru adulţi. Persoana se consideră angajată în serviciu militar prin contract din ziua semnării de către ambele părţi a contractului, iar eliberarea – din ziua în care, prin, ordinul comandantului de unitate, este exclusă din listele personalului, în legătură cu trecerea în rezerva Forţelor Armate sau în retragere.

Pct. 26 al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forţele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006, încadrarea în serviciul militar prin contract, inclusiv a cetăţenilor înmatriculaţi în instituţiile de învăţământ în domeniul milităriei, este efectuată prin încheierea, în scris, a contractului de îndeplinire a serviciului militar dintre cetăţean şi structura militară, cu emiterea ordinului de către comandantul (şeful) învestit cu acest drept, în modul stabilit de legislaţia în vigoare. Militarul este considerat încadrat în serviciul militar prin contract din momentul intrării în vigoare a contractului (emiterea ordinului de zi pe unitate referitor la includerea

militarului în tabelul nominal al unităţii militare în care este încadrat, cu menţiunea despre intrarea în vigoare a contractului). În cazul încadrării în serviciul militar prin contract a unui candidat din rândul militarilor în termen, despre aceasta urmează a fi informat, în scris, centrul militar teritorial în evidenţa căruia se află militarul respectiv.

Conform pct.28 al Regulamentului cu privire la instituțiile de învățământ militar ale Ministerului Apărării al Republicii Moldova, aprobat prin ordinul Ministerului Apărării al Republicii Moldova nr.158 din 02.08.1994, tinerii civili, și absolvenții liceelor militare, admiși în instituțiile militare de învățământ, sunt încadrați în serviciul militar activ din ziua înmatriculării lor, prin ordinul mandatului instituției. Concomitent cu înmatricularea, li se oferă și gradul militar „soldat”. Studenții, care până la admiterea în instituția de învățământ militar nu au depus jurământ vor face aceasta pe parcursul a 45 zile din momentul înmatriculării.

Art. 27 alin. (3) Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, nr. 1245 din 18 iulie 2002, indică că, tinerii înmatriculaţi în instituţiile de învăţământ din domeniul milităriei, cu excepţia celor din liceele militare, se consideră încadraţi şi încheie contractul de îndeplinire a serviciului militar din momentul înmatriculării, pe un termen care cuprinde durata studiilor în această instituţie şi 5 ani de serviciu militar după absolvirea ei.

Conform prevederilor art. 30 Codul educației, învăţământul liceal asigură dezvoltarea la elevi a competenţelor definite prin Curriculumul naţional şi consilierea lor în alegerea traseului educaţional sau profesional individual către învăţământul superior sau învăţământul profesional tehnic postsecundar nonterţiar, în funcţie de potenţial, vocaţie şi performanţe.

Raportînd normele citate la circumstanțele cauzei, se constată că, la momentul înmatriculării şi pe parcursul studiilor în cadrul liceului militar „Neagoe Basarab”, or.Buzău, România, reclamantul Luca Mihail, nu a încheiat un contract de îndeplinire a serviciului militar, respectiv, nu putea fi considerat ca fiind încadrat în serviciul militar prin contract, cu atât mai mult că la momentul înmatriculării acesta avea vârsta de doar 15 ani. Or, reclamantul a obținut în cadrul liceului militar „Neagoe Basarab”, studii de nivelul învățământului secundar general.

Prin urmare, instana respinge ca neîntemeiat argumentul reclamantului privind includerea perioadei de studii de 4 ani în serviciul militar, deoarece ultimul n-a prezentat careva probe, ce ar confirmă că în perioada 1992-1996 ar fi avut încheiat un contract de satisfacere a serviciului militar cu liceului militar „Neagoe Basarab”, or, pct. 3 din Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1231 din 12 decembrie 2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, indică expres care perioade se iau în considerare la determinarea perioadei de vechime în muncă.

Instanța respinge argumentele reclamantului care a susținut că în cauze similare, instanțele de judecată au obligat angajatorii să includă în vechimea în muncă a reclamantului perioadele de aflare la studii în liceele cu profil militar, or, circumstanțele litigiului deferit judecății în prezenta speță și circumstanțele litigiilor soluționate anterior, sunt diferite, având în vedere instituția de învățământ în care persoanele au efectuat studiile.

Referitor la cerința reclamantului cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind recalcularea vechimei în muncă şi recalcularea pensiei pentru vechime în muncă şi efectuarea plăţilor prin includerea în calculul pensiei a plăţilor (premie unică, spor lunar, premiul anual), prin includerea în calculul pensiei a plăţilor de care a beneficiat şi care au fost achitate, pentru munca depusă pe perioada 03.2022 - 02.2023, instanța reține următoarele.

Conform art.44 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23.06.1993, pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

Pensia pentru persoanele menționate se calculează din : salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Conform pct.3 din Hotărârea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor şi indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupție şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr.78 din 21.02.1994, în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislaţiei în vigoare, sânt acordate permanent.

Totodată, indemnizația pentru executarea conştiincioasă a obligaţiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproşabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) şi asistenţa materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decît mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizaţia de concediere şi plăţile compensatorii.

Se consideră plăţi compensatorii : compensaţia pentru concediul nefolosit; compensaţia în schimbul raţiei alimentare; compensaţia în schimbul echipamentului; compensaţia pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătăţii; compensaţia pentru închirierea spaţiului locativ; indemnizaţiile de transfer; plăţile de asigurare; indemnizaţiile de instalare, diurnele şi alte plăţi, raportate la cheltuielile de deplasare, precum şi sporurile şi suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; indemnizaţiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă şi corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate şi corupţiei al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcţie, plătite în timpul aflării în Forţele de menţinere a păcii, precum şi colaboratorilor instituţiilor penitenciare dislocate în or.Bender; plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv 10 premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sârguincioasă; pensiile şi alte plăţi cu caracter unic şi compensatoriu.

Prin urmare, instanța respinge ca neîntemeiat argumentul reclamantului privind recalcularea pensiei ținînd cont de premiul anual în mărime de 17325 lei și premiul unic de 7185 lei, acordate acestuia.

La acest capitol, instanța reține că, cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, a fost calculat prin prisma art.44 din Legea nr.1544/1993 și pct.1-4 din Hotărîrea Guvernului nr.78/1994, car stipulează că, pensia se calculează din salariul de funcție, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreținere pe un an.

Este de menționat că, sumele pretinse de reclamant la includerea calculării/recalculării pensiei nu se încadrează în acele tipuri de drepturi băneşti stabilite de legislator care se iau în considerare la stabilirea pensiei potrivit Legii nr. 1544/1993.

În această ordine de idei, se atestă că pîrîtul la emiterea actului administrativ contestat nu a admis careva abateri de la legislaţia în vigoare, iar argumentele reclamantului nu pot fi reținute, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, soluția CNAS, se întemeiază pe o interpretare corectă a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor, în conformitate cu competenţele sale.

Prin urmare, raportând circumstanțele cauzei la prevederile legele, instanța reține că nu a identificat careva temei de anulare a actului administrativ : Decizia CTAS Centru, Chișinău, nr.91/2023/29753 din 07.04.2023, precum și decizia exprimată prin scrisoarea nr.1754/23 din 29.06.2023 adoptată în procedura prealabilă.

Instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces, ținând cont de Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că, motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat.

Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994 , pct.61, seria A, nr.288).

În acest sens instanţa de judecată, reieşind din circumstanţele de fapt constatate supra, coroborate cu normele de drept relevante situaţiei din speţă, consideră necesar a respinge ca neîntemeiată acţiunea de contencios administrativ înaintată de către Mihail Luca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, or pârâta prin argumentele şi probele anexate la materialele cauzei a demonstrat legalitatea actului contestat, iar reclamantul nu a prezentat instanței în susţinerea poziţiei sale careva probe pertinente, concludente şi utile, care în ansamblul lor ar demonstra necesitatea anulării actului administrativ contestat, și respectiv necesitatea obligării emiterii actului administrativ solicitat.

În concluzie, actul administrativ contestat este legal și întemeiat, iar pretențiile înaintate de reclamant sunt pasibile respingerii.

Totodată, potrivit concluziilor reiterate mai sus, avînd în vedere soluția reliefată în privința respingerii cererii de chemare în judecată înaintată, ca fiind una neîntemeiată, astfel, aplicabilitatea prevederilor art. 96 CPC decade, motiv din care, se impune respingerea pretenției reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată sub formă de asistență juridică acordată.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. f) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Mihail Luca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, cu privire anularea actului administrativ – Decizia CTAS Centru, Chișinău, nr.91/2023/29753 din 07.04.2023, precum și decizia exprimată prin scrisoarea nr.1754/23 din 29.06.2023 adoptată în procedura prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil solicitat, încasarea cheltuielilor de judecată, ***se respinge ca fiind neîntemeiată.***

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru